

مروری کوتاه بر مشخصه های مجلات ISI

امیر کمیجانی

دانشکده فیزیک و مهندسی انرژی

دانشگاه صنعتی امیرکبیر

در مراحل پایانی یک پژوهش، عموماً دانشجویان و پژوهشگران برجسته نتایج پژوهش های خود را در قالب مقالات علمی منتشر می کنند تا نتایج خود را بصورت ثبت نموده و به تایید متخصصین جهان برسانند. بارها مشاهده شده است که یک مقاله قوی و خوب در یک مجله ضعیف و نامناسب به چاپ رسیده است و به نوعی زحمات نویسنده مقاله به هدر رفته است، و یا مقاله بارها برای نشریات مختلف ارسال شده و رد شده است و در این حالت نیز نویسنده وقت بسیاری را هدر داده است. در این مطلب چند نکته مهم و کلیدی درباره انتخاب یک مجله مناسب ISI برای چاپ مقاله توضیح داده خواهد شد.

معیارهای انتخاب یک مجله ISI مناسب:

۱- حیطه مجله (scope): هر مجله در یک حیطه پژوهشی خاص برای مثال فیزیک، الکترونیک، مهندسی شیمی و... بصورت تخصصی فعالیت می کند. حیطه کاری هر مجله این به صورت کامل در سایت مجله موجود می باشد. در صورتی که مقاله شما با موضوعات مجله مرتبط باشد شما می توانید مقاله خود را جهت داوری به مجله ارسال کنید. البته یک نکته مهم این است که هر چه مجله مورد نظر تخصصی تر باشد احتمال پذیرفتن مقاله دشوارتر است و نیز دوره داوری آن نیز طولانی تر می باشد. برای مثال یک مجله که در حیطه برق و الکترونیک فعالیت می کند از پژوهشگران برتر این حیطه به عنوان داور استفاده می کند و مقاله شما توسط بزرگترین و معروف ترین دانشمندان آن حوزه بررسی و داوری می شود. مثلاً مجله IEEE که بصورت تخصصی در حوزه برق و الکترونیک فعالیت میکند، بزرگترین موسسه علمی دنیا بشمار می آید و بعنوان برترین مجله در حوزه الکترونیک در جهان شناخته می شود. مقالاتی که در چنین مجلاتی موفق به چاپ شدن میگردند بسیار معتبر بوده و در آینده تعداد ارجاعات مقالات دیگر در جهان به چنین مقالات بسیار زیاد خواهد بود.

2-Impact Factor: این شاخص معیار مهمی برای اعتبار یک مجله درزمینه پژوهشی خاص، با دیگر مجلات در همان زمینه پژوهشی است. Impact Factor مهم ترین شاخص مطرح درزمینه سنجش علمی است. ضریب تأثیر یا Impact Factor درواقع میزان تأثیری است که یک مقاله بر مقالات بعدی می گذار. Impact Factor که به اختصار به آن IF می گویند شاخصی کمی است که میزان ارجاع به مقالات یک ژورنال را نشان می دهد. ایمپکت فکتور نشان می دهد که به یک مقاله منتشرشده، چند بار رجوع شده است؛ و برآورد نسبت میزان عددی استنادها به تعداد مقالات چاپ شده در یک سال در یک ژورنال به خصوص را در نظر می گیرد. هنگامی که چندین ژورنال در زمینه های مشابه را در نظر دارید، ایمپکت فکتور می توان فرایند مقایسه ای ارزش و اعتبار آن ها را ساده سازد و ارزیابی قابل قبولی را از هر ژورنال ارائه دهد. این شاخص مختص مجلاتی (ژورنال هایی) است که مقالات معتبر علمی را در زمینه های گوناگون انتشار می دهند. لازم به ذکر است که عدد شاخص Impact Factor برای یک نشریه پزشکی، فقط قابل مقایسه با همان زمینه علمی است و نمی توان IF مجله پزشکی را با IF مجله فنی و مهندسی مقایسه کرد. برای مشاهده اچ ایندکس مجلات به این لینک مراجعه کنید: <https://www.scijournal.org/index.html>

3-H-index: محاسبه این شاخص بر مبنای توزیع استنادات داده شده به آثار منتشره از یک فرد یا مجله خاص صورت می گیرد. بر این مبنا هرچه میزان این شاخص در یک مجله بالا باشد میزان اعتبار و محبوبیت جهانی مجله بالاتر می باشد. معمولاً

مجلات با اچ ایندکس بالای ۷۰ مجلات درجه یک به حساب می آیند. برای مشاهده اچ ایندکس مجلات به این لینک مراجعه کنید:
<https://www.scimagojr.com/index.php>

Journal Quality -4: تمام مجلات ISI به چهار دسته از نظر کیفیت و اعتبار جهانی طبقه بندی می شوند. Q1 برترین کیفیت را دارا بوده و به ترتیب تا Q4 کمترین کیفیت را دارا می باشد. همواره مجلات Q1 و Q2 دارای بیشترین IF و H-index می باشند. برای مشاهده این شاخص از مجلات به این لینک مراجعه کنید: <https://www.scimagojr.com/index.php>

۵- نرخ رد یا پذیرش مقالات: هر مجله ای میزان مشخصی از نرخ رد مقالات را دارد. برای مثال برخی مجلات ۹۰ درصد مقالات ارسالی را رد می کنند و برخی دیگر ۳۰ درصد را. هر چه میزان نرخ رد مقالات کمتر باشد احتمال پذیرش مقاله شما در آن مجلات بیشتر است.

۶- اعضای هیئت داوران مجله: مجلاتی که از هیئت داوران سرشناس استفاده می کنند به احتمال بیشتر کار شما را از جنبه علمی مورد توجه قرار خواهند داد و نه سایر جنبه ها. علاوه بر این حتی اگر مقاله شما رد شود چیزهای بسیاری از این هیئت داوران خواهید آموخت. فراموش نکنید که حتی در مجلات ISI نیز آشنا بودن با هیئت داوران و سفارش اساتید در پذیرش مقاله نقش دارد. **نکته مهم**: قبل از ارسال مقاله به یک مجله ISI ابتدا لیست مجلات نامعتبر وزارت علوم و وزارت بهداشت را مطالعه کرده و از نبودن نام مجله مورد نظران در این لیست مطمئن شوید. میتوانید لیست مجلات غیر معتبر را در این لینک پیدا کنید: <http://blacklist.research.ac.ir>

توجه نهایی در رابطه با انتخاب مجله ISI

با توجه به آنچه در بالا گفته شد و همچنین توجه به نکات دیگری در رابطه با کیفیت مجلات، شما می توانید یک مجله ISI مناسب برای چاپ مقاله خود انتخاب نمایید. فراموش نکنید که کار علمی شما که ماه ها بر روی آن زحمت کشیده اید در این مرحله به ثمر می نشیند، بنابراین در انتخاب مجله ISI عجله نکرده و با دقت عمل نمایید.